

Recenzja

w postępowaniu o nadanie stopnia naukowego doktora mgr Sylwii Szadok na podstawie rozprawy doktorskiej pt. „Nadzór ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki nad szkołami wyższymi. Studium administracyjnoprawne”.

Na podstawie uchwały nr 17/2022 Rady Dyscypliny Nauki Prawne Uniwersytetu Gdańskiego z dnia 25 kwietnia 2022 r. przedstawiam ocenę rozprawy doktorskiej mgr Sylwii Szadok pt. „Nadzór ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki nad szkołami wyższymi. Studium administracyjnoprawne”.

Zgodnie z art. 179 ust. 3 ustawy z dnia 3 lipca 2018 r. Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. poz. 1669 ze zm.) w przewodach doktorskich wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz.U. z 2022 r. poz. 574) stopnie naukowe nadawane są na podstawie przepisów dotychczasowych. Podstawą oceny przedstawionej rozprawy doktorskiej są zatem wymagania określone w ustawie z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz.U. z 2017 r. poz. 1789). Według art. 13 ust. 1 powołanej ustawy o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki rozprawa doktorska powinna stanowić oryginalne rozwiązanie problemu naukowego, wykazywać ogólną wiedzę teoretyczną kandydata w danej dyscyplinie naukowej oraz umiejętność samodzielnego prowadzenia pracy naukowej. Ustanowione zostały trzy zasadnicze przesłanki, których spełnienie wyznacza pozytywną ocenę rozprawy doktorskiej: - po pierwsze, oryginalne rozwiązanie problemu naukowego, - po drugie, prowadzone rozważania wskazują na ogólną wiedzę teoretyczną, - po trzecie, prowadzone rozważania stanowią wyraz umiejętności samodzielnego prowadzenia pracy naukowej.

Przedstawiona do oceny rozprawa doktorska mgr Sylwii Szadok pt. „Nadzór ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki nad szkołami wyższymi. Studium administracyjnoprawne”, spełnia w pełni przesłanki ustanowione w art. 13 ust. 1 ustawy o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki. Stanowi to

podstawę do postawienia wniosku o przyjęcie rozprawy doktorskiej mgr Sylwii Szadok i rekomendacji dopuszczenia do dalszych czynności w przewodzie doktorskim.

Uzasadnienie

Podstawą postawionego wniosku o przyjęcie rozprawy doktorskiej mgr Sylwii Szadok oraz rekomendacji dopuszczenia do dalszych czynności w przewodzie doktorskim w tym publicznej obrony, jest spełnienie przesłanek wyznaczonych dla rozprawy doktorskiej w art. 13 ust. 1 ustawy o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki.

Wniosek ten wyprowadzam i opieram na ocenie prowadzonych w rozprawie doktorskiej rozważań, wywodząc od wagi i znaczenia postawionego problemu naukowego.

I. Oryginalność postawionego problemu naukowego.

Wysoko oceniam zarówno wybór podjęcia w rozprawie doktorskiej problemu naukowego jak i sposób jego rozważenia w tym zwłaszcza ujęcia. Z systematyki regulacji w ustawie – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce w której regulacja nadzoru znalazła miejsce w Dziale XIII „Nadzór nad systemem szkolnictwa wyższego i nauki” w porównaniu z systematyką regulacji w ustawie z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym (t.j. Dz.U. z 2017 r. poz. 2183 ze zm.) w której regulacja nadzoru została zamieszczona w Dziale I „System szkolnictwa wyższego”, Rozdział 3 „Nadzór nad uczelniami”, można by przyjąć, że z woli ustawodawcy jest to zagadnienie marginalne dla regulacji funkcjonowania szkół wyższych i nauki, ale można też wysnuć wniosek, że jest to pewne ukrycie zasadniczego problemu dla funkcjonowania szkół wyższych i nauki. I właśnie to drugie spojrzenie jest w pełni trafne. Podjęcie zatem tego problemu naukowego, trudnego i złożonego należy ocenić w pełni bardzo wysoko. Miejsce regulacji ustawowej nie podważa jego znaczenia, a o jego wadze i znaczeniu przesądza to, że znalazło ono umocowanie w Konstytucji RP. Zgodnie z art. 70 ust. 5 Konstytucji RP: „Zapewnia się autonomię szkół wyższych na zasadach określonych w ustawie”. Ta konstytucyjna gwarancja autonomii szkół wyższych z wyznaczeniem granic, jak słusznie podkreśla Autorka rozprawy doktorskiej, wymagała rozważenia, czy wyznaczone granice nie zostały przekroczone. Odpowiedź na tak zasadniczy problem stawiało przed Autorką zadanie rozważenia, czy są takie wyższe wartości, które uzasadniają odejście od pełnej autonomii do ograniczonej zasadami określonymi ustawą. Wartości te wskazała Autorka w rozważaniach założeń badawczych: „Autonomia służyć ma ochronie podstawowych wartości działalności naukowej i dydaktycznej szkół wyższych takich jak wolność nauczania, badań naukowych oraz twórczości artystycznej”. Wartość ta jest wartością zasadniczą. Autorka podkreśla również i drugą wartość: „Jednocześnie należy mieć na uwadze, że uczelnie spełniają istotną rolę, jak wskazuje sam ustawodawca w preambule do ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce

<realizują misję o szczególnym znaczeniu dla państwa i narodu>. Wypełniane przez nie zadania z zakresu administracji publicznej, polegające na kształceniu oraz na rozwijaniu nauki, są przedmiotem zainteresowania państwa”. Te dwie wartości powodują, że państwo nie może wyłączyć poza zakres nakazanych działań, zakres przedmiotowy realizacji misji o szczególnym znaczeniu dla państwa i narodu. Konieczność ta powoduje, że w Konstytucji RP nie przyznano szkołom wyższym pełnej autonomii, a ograniczoną przez regulację ustawową. Rodzi to kolejne zagadnienie naukowe, zagadnienie: jak wyznaczyć granice ingerencji ustawowej w konstytucyjnie przyznaną autonomię szkołom wyższym. Wymagało to rozważenia w ujęciu koncepcji teoretycznej i przymierzenia do przyjętej regulacji w ustawie – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Tak też założony cel badawczy realizuje wyczerpująco Autorka w przyjętych uporządkowanych rozważaniach. Uporządkowanie prowadzonych rozważań oparte zostało na wyznaczeniu podstawowych elementów dla analizy regulacji prawnej nadzoru nad szkołami wyższymi. Tymi podstawowymi elementami to zagadnienia ustrojowe organizacji szkolnictwa wyższego w ujęciu systemu szkolnictwa wyższego oraz w ujęciu organizacyjnym szkół wyższych. W ujęciu organizacyjnym szkół wyższych wymagało spojrzenia na charakter prawny szkół wyższych jako podmiotu powołanego do wykonywania zadań publicznych oraz wewnętrznej budowie organizacyjnej szkół wyższych. Każdy z tych elementów ma podstawowe znaczenie dla przedstawienia nadzoru nad szkołami wyższymi. Można w oparciu o przyjętą regulację w Konstytucji RP i ustawie – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce postawić pytanie, czy obowiązuje jednolitość nadzoru nad szkołami wyższymi. Artykuł 70 ust. 5 Konstytucji RP, stanowiąc: „Zapewnia się autonomię szkół wyższych na zasadach określonych w ustawie”, odsyłając do zasad określonych ustawie, pozostawia to pytanie otwartym. Regulacja w ustawie - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce w art. 3 ust. 1 stanowi o regule jednolitego kształtowania systemu szkolnictwa wyższego: „Podstawą systemu szkolnictwa wyższego i nauki jest wolność nauczania, twórczości artystycznej, badań naukowych i ogłaszania ich wyników oraz autonomia uczelni”. Ta deklaracja jednolitości autonomii całego systemu szkolnictwa wyższego wymagała konkretyzacji przez analizę regulacji prawnej, skoro w Konstytucji RP stanowi się o autonomii na zasadach określonych w ustawie. Konsekwentnie regulując zakres obowiązywania ustawy - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce art. 1 stanowi: „Ustawa określa zasady funkcjonowania systemu szkolnictwa wyższego i nauki”. Wprowadzenie zatem rozważań budowy systemu szkolnictwa wyższego uzasadniało wskazanie na jednolitość nadzoru w całym systemie szkół wyższych oraz zaakcentowanie różnic ingerencji wobec uczelni publicznych i uczelni niepublicznych.

Dla nadzoru kapitalne znaczenie ma pozycja ustrojowa szkół wyższych, a to pozostaje w bezpośrednim związku ze złożoną teoretycznie kwestią charakteru prawnego danego podmiotu wykonującego zadania publiczne. Stanowi to stałe źródło poszukiwań nowych koncepcji. Takie poszukiwanie doktrynalne co do charakteru prawnego szkół wyższych przedstawia Autorka szeroko

analizując zarówno walory klasycznych koncepcji jak i nowych koncepcji. Poszukiwanie tych nowych koncepcji nie wskazuje jednak na wprowadzenie nowych koncepcji co do istoty nadzoru lub uchylecia nadzoru. Należy podzielić stanowisko Autorki, że: „Szkoła wyższa jako zakład administracyjny jest formą organizacyjnoprawną, która nie jest organem administracji ani urzędem, wykonuje zadania administracji publicznej z zakresu tzw. administracji świadczącej zaspokajając potrzeby użytkowników z zakresu kształcenia i nauki. (...). Szkołę wyższą zalicza się do samoistnych zakładów administracyjnych z uwagi na to, że posiada osobowość prawną” (s. 74 rozprawy doktorskiej). Taka pozycja ustrojowa szkół wyższych oznacza wyłączenie relacji ustrojowych podległości i podporządkowania. Publiczne szkoły wyższe nie należą do wewnętrznej sfery ustrojowej administracji publicznej. Stanowią formę decentralizacji administracji publicznej. Bardziej oczywistym jest to w przypadku niepublicznych szkół wyższych, które znajdują się na zewnątrz struktury organów administracji publicznej w wyniku prywatyzacji zadań publicznych w dziedzinie szkolnictwa wyższego.

Podmioty publiczne jak i podmioty niepubliczne dla wykonywania zadań muszą przyjmować określoną formę organizacyjną. Powołanie zatem podmiotu wymaga określenia organów, które bądź organizują wykonywanie zadań, bądź są powołane wprost do ich wykonywania. Ten aspekt wewnętrznej organizacji szkół wyższych publicznych i szkół wyższych niepublicznych ma istotne znaczenie dla określenia granic autonomii, a w następstwie do wyznaczenia granic nadzoru. Rozważenie w rozprawie doktorskiej organizacji szkół wyższych było istotne dla wykonania postawionego celu badawczego przedstawienia nadzoru nad szkołami wyższymi. Nadzorowi nie podlega podmiot w ujęciu abstrakcyjnym, a podmiot w działaniu. Konsekwentnie zatem działanie organów szkół wyższych poddane jest nadzorowi. Zasadnie zatem Autorka wprowadza nurt rozważań w przedmiocie organizacji szkół wyższych, wyznaczając w ten sposób granice autonomii szkół wyższych, a w dalszej części konkretyzuje zakres działania organów szkół wyższych. Daje to podstawy w dalszych rozważaniach do przedstawienia rozwiązań prawnych przyjętych w ustawie – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, środków nadzoru w ujęciu podmiotowym i przedmiotowym.

Przyjęty cel rozważań wymagał przyniesienia na szerszy nurt badawczy, a to rozważań w przedmiocie zbudowania jako całościowej instytucji prawnej nadzoru w prawie administracyjnym i przeniesienia na konstrukcję nadzoru nad szkolnictwem wyższym. Stwarzało to jednak konieczność zreformowania spojrzenia przez przyznaną szkołom wyższym autonomię. Autorka opowiada się za przyjęciem, że autonomię przyznaną szkołom wyższym należy traktować jako fenomen. Nasuwa się pytanie, czy wyrazem tego fenomenu jest ocena, czy autonomia to kwalifikowana samodzielność przyznana szkołom wyższym? Kwalifikowanej samodzielności będącej wyrazem autonomii szukała zasadnie Autorka w prawie do stanowienia statutu, ale ze wskazaniem granic pozostawania w zgodzie z przepisami prawa.

Szerszy nurt rozważań instytucji prawnej nadzoru został oparty na poszukiwaniu narzędzi badawczych tej instytucji w zakresie zarówno – w płaszczyźnie strukturalno – organizacyjnej, ale też w płaszczyźnie materialnoprawnej przy wykorzystaniu narzędzi badawczych stosunku prawnego jak i sytuacji prawnej. Warto podkreślić rzetelność badawczą Autorki, która poszukuje pojęcia nadzoru we wskazanych wyżej płaszczyznach z szerokim wykorzystaniem poglądów doktryny. W konsekwencji tych dogłębnych dociekań dla potrzeb już wyznaczenia granic dopuszczalnej ingerencji w autonomię szkoły wyższej przyjmuje: „(...) nadzór to więź między organem nadzoru a podmiotem nadzorowanym oznaczająca określoną ustawą możliwość ingerencji przez organ nadzoru w działalność podmiotu nadzorowanego w celu zabezpieczenia przestrzegania prawa, za pomocą prawnie określonych środków nadzoru (s. 115 rozprawy doktorskiej). Autorka przyjmuje zasadnie następujące cechy charakterystyczne instytucji prawnej nadzoru: „1) nadzór istnieje wówczas, gdy przewiduje to wyraźnie ustawa; 2) ustawa określa organ sprawujący nadzór oraz podmiot poddany nadzorowi; 3) ustawa wskazuje przypadki, w których organ nadzoru może oddziaływać na działalność podmiotu nadzoru; 4) ustawa wskazuje środki nadzoru o charakterze władczym, którymi może posłużyć się organ nadzoru wkraczając w działalność podmiotu nadzoru w celu jej skorygowania lub wyeliminowania; 5) ustawa określa kryterium nadzoru – organ nadzoru może wkroczyć w działalność podmiotu nadzoru jedynie z uwagi na wskazane kryterium; 6) celem nadzoru zabezpieczenie jest przestrzegania prawa” (s. 115 rozprawy doktorskiej). I dla podsumowania tych rozważań zasadnie Autorka przyjmuje, że: „(...) nadzór funkcjonuje tam, gdzie jednostce ustawowo przyznana została samodzielność i służy on zapewnieniu tej samodzielności, ponieważ organ nadzoru nie może się posunąć dalej, aniżeli pozwalają mu na to władcze środki nadzoru”. Wyodrębnione cechy charakterystyczne instytucji prawnej nadzoru dały podstawy do analizy regulacji prawnej nadzoru nad szkołami wyższymi. Wymagało to od Autorki uwzględnienia nie tylko przyjętego systemu środków nadzoru, ale zwłaszcza oceny kryterium na jakim oparto zastosowanie środka nadzorczego. Przesądza to o wyznaczeniu granic dopuszczalnej ingerencji nadzorczej. Przy tych rozważaniach Autorka dokonała połączenia analizy regulacji prawnej z wykorzystaniem dorobku doktryny prawa administracyjnego. To właśnie spojrzenie pozwala na pełną ocenę granic ingerencji nadzorczej. Przyjęcie przez Autorkę, że jedną z podstawowych cech instytucji nadzoru – ustawowe określenie kryterium nadzoru w połączeniu z celem nadzoru, wymagało mocnego podkreślenia, na ile to pozostawia organowi nadzoru swobody. Ustawowe określenie kryterium nadzoru – zgodność działania z przepisami prawa, wymagało od Autorki poddania analizie regulacji prawnej przedmiotowej w szerokim zakresie, a zatem nie ograniczając tylko do analizy rozwiązań prawnych przyjętych w Dziale XIII ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Takie ograniczenie pola badań nie pozwoliłoby Autorce na ocenę treści działania szkoły wyższej, zgodnie z przepisami prawa. To połączenie spojrzenia na regulację prawną przyjętą w Dziale XIII powołanej ustawy z

organizacyjną regulacją w ustawie w Dziale II „Szkolnictwo wyższe”, dało nie tylko podstawy do przyjętej kwalifikacji środków nadzoru w układzie podmiotowym oraz w układzie przedmiotowym, ale też do podjęcia próby wypracowania treści merytorycznej kryterium nadzoru: zgodności działania z przepisami prawa. W prowadzonych w tym przedmiocie rozważań Autorka wykazała się dociekliwością badawczą zasługującą na pełne uznanie. Szukała odpowiedzi nie tylko w dorobku doktryny prawa, ale też porównaniu z regulacją prawną kryterium nadzoru przyjętą w ustawach samorządowych i kształtującym się na tych podstawach orzecznictwie sądów administracyjnych. Wypełnienie treścią merytoryczną tego ustawowego kryterium, rodziło konieczność poddania jak przyjęła to Autorka szczegółowej analizy dopuszczonego środka nadzoru z przedmiotową regulacją ustawową podstaw działania szkoły wyższej. Konstytucyjna gwarancja autonomii szkół wyższych musi wiązać ustawodawcę przez wyłączenie nadmiernie kazuistycznej regulacji przedmiotowej treści działania. Doskonałym tego wyrazem jest przedstawienie granic autonomii przy stanowieniu statutu, regulaminu organizacyjnego, regulaminu studiów (s. 36 rozprawy doktorskiej).

Autorka w konstrukcji cech nadzoru nie wyliczyła obowiązywania aspektu procesowego stosowania środków nadzoru. Czy ten aspekt powinien zostać wskazany w tym wyliczeniu? Z układu prowadzonych rozważań wynika, że stanowi to też istotny element dla instytucji nadzoru. W pracy doktorskiej został w pełni uwzględniony i to w bardzo szerokim ujęciu. W szerokim ujęciu bowiem dla otworzenia prawa do procedury, otwiera przyjęcie określonej formy prawnej działania, co w następstwie otwiera prawo do obrony zarówno w toku czynności organu nadzoru oraz prawa do zaskarżenia. Autorka poddaje rozważeniu zagadnienie naukowe formy aktu nadzoru, przyjmując zasadnie kwalifikacje na akty administracyjne i czynności materialnotechniczne oraz zagadnienia regulacji procesowej przy stosowaniu aktu administracyjnego (decyzji) oraz zaskarżalność na drodze sądownoadministracyjnej.

Rozprawa doktorska pt. „Nadzór ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki nad szkołami wyższymi. Studium administracyjnoprawne” autorstwa mgr Sylwii Szadok zarówno z uwagi na złożoność problemu naukowego, przyjęty do jego rozwiązania układ prowadzonych rozważań, wszechstronność prowadzonych rozważań i podjęcie próby wypracowania w pełni udokumentowanego stanowiska, stanowi oryginalne rozwiązanie problemu naukowego. Dla pełnego jego rozważenia Autorka zakresem poszukiwań objęła spojrzenie na polskie regulacje z punktu standardów przyjętych w prawie unijnym, a dla wypracowania standardów stosowania przepisów ustawy - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, poddała szczegółowej analizie orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego i orzecznictwo sądów administracyjnych.

II. Wykazanie ogólnej wiedzy.

Rozprawa doktorska pt. „Nadzór ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki nad szkołami wyższymi. Studium administracyjnoprawne” autorstwa mgr Sylwii Szadok wykazała, że autorka ma nie tylko ogólną wiedzę teoretyczną w dziedzinie nauk społecznych, dyscyplinie nauki prawne, ale wiedzę szczegółową w pełni ugruntowaną. Podstawą do sformułowania tej oceny są prowadzone rozważania, które zostały oparte na bardzo szerokim wykorzystaniu dorobku doktryny prawa administracyjnego. Szerokim, a to z uwagi na to, że Autorka nie ogranicza się do przedmiotowego wykorzystania dorobku doktryny prawa administracyjnego, nie tylko zatem do doktryny budującej koncepcje teoretyczne systemów ustrojowych administracji publicznej (systemu centralistycznego, decentralistycznego) i odpowiednio do nich budowanych koncepcji kierownictwa, kontroli, nadzoru, ale też do doktryny budujących koncepcje materialnoprawne nadzoru oraz dorobku doktryny procesowego prawa administracyjnego. Jak szeroki jest to zakres mamy tego wyraz w powołanej literaturze, wykorzystanej przy prowadzonych rozważaniach. Wykazanie wiedzy teoretycznej towarzyszy też umiejętność jej wykorzystania do analizy regulacji prawnej i wskazania na złożoność jej stosowania. Tą złożoność wywodzi wskazując na budowanie linii orzecznictwa sądowego, która pomimo dążenia do jednolitości jej wypracowania, ciągle nie daje pełnego rezultatu. Takim przykładem są prowadzone przez Autorkę rozważania np. w zakresie pojęcia rażącego naruszenia prawa (s. 170 i n. rozprawy doktorskiej).

Autorka nie tylko wykazała ogólną wiedzę teoretyczną, ale co należy mocno podkreślić trafnie i prawidłowo ją wykorzystuje dla rozwiązania oryginalnego postawionego za cel badań problemu naukowego.

III. Umiejętność prowadzenia pracy naukowej.

Rozprawa doktorska mgr Sylwii Szadok została przygotowana z pełnym wykorzystaniem metod naukowych właściwych dla nauk prawnych. W pełni zatem prawidłowo zastosowała metodę dogmatycznoprawną. W prowadzonych rozważaniach wykorzystwała narzędzia badawcze stosowane w doktrynie prawa administracyjnego dla badania przyjętych rozwiązań prawnych i budowaniu na ich podstawie instytucji prawnych do jakich należy zaliczyć instytucję nadzoru nad szkołami wyższymi. Oparła zatem poszukiwania badania instytucji nadzoru w zastosowaniu narzędzia badawczego stosunku administracyjnoprawnego, narzędzia badawczego sytuacji administracyjnoprawnej (s. 102 i n. rozprawy doktorskiej). W prowadzonych rozważaniach cechą jest wielopłaszczyznowe spojrzenie, co dowodzi umiejętności prowadzenia badań naukowych.

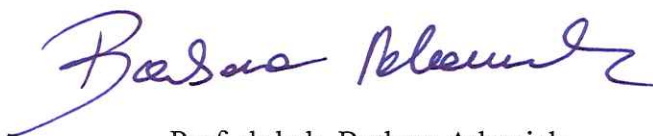
Umiejętność prowadzenia pracy naukowej ma też wyraz w tym, że Autorka rozprawy nie tylko prowadziła badania naukowe w oparciu o metody naukowe z wykorzystaniem narzędzi badawczych, ale też samodzielnie formułowała swoje stanowiska z jego pełną argumentacją.

Również zatem i w tym zakresie mgr Sylwia Szadok wykazała się umiejętnością prowadzenia badań naukowych.

W pracy można wskazać na powtórzenia dotyczące rozwiązań prawnych przyjętych w ustawie – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (np. s. 12 i s. 142 dotyczące kwalifikacji kary administracyjnej), ale nie jest to z uszczerbkiem dla prowadzonych rozważań, a dla pełnego przedstawienia, czy to zakresu badań, czy koncepcji nadzoru nad szkołami wyższymi.

IV. Konkluzje.

W pełni podtrzymuję postawiony na wstępie wniosek. Przedstawiona rozprawa doktorska mgr Sylwii Szadok pt. „Nadzór ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki nad szkołami wyższymi. Studium administracyjnoprawne” spełnia przesłanki wyznaczone dla rozprawy doktorskiej w art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz.U. z 2017 r. poz. 1789). Stanowi oryginalne rozwiązanie trudnego, złożonego problemu naukowego nadzoru nad szkolnictwem wyższym w granicach konstytucyjnych gwarancji autonomii. Prowadzone rozważania dają wyraz usystematyzowanej nie tylko ogólnej, ale szczegółowej wiedzy teoretycznej w dyscyplinie naukowej nauk prawnych oraz dowodzą umiejętności w samodzielności prowadzenia badań naukowych.

Wrocław, 1 czerwca 2022 r.

Prof. dr hab. Barbara Adamiak